

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ
КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра публічного управління, адміністрування та права**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Освітній рівень	Третій (доктор філософії)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	05	Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051	Економіка
Освітня програма	Економіка	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (22 академічні години), практичні заняття (22 академічні години)	
Форма контролю	екзамен	

**Гришко В.В., завідувач кафедри ПУАП, д.е.н., професор
(більше 100 публікацій у наукових виданнях, 1 стаття у НМБ Scopus, 3
патенти, підготовлено 5 к.е.н., 40 магістрів)**

Мета навчальної дисципліни: поглиблене дослідження здобувачами спеціальності «Економіка» організаційних механізмів цілеспрямованої роботи з розвитку територій, законодавчої, інформаційної бази забезпечення процесу розвитку територій та відповідно формування знань, умінь, навичок щодо інституційної структури та особливостей функціонування територій в контексті регіонального розвитку.

Знання та навички, надбані здобувачем при вивченні даної дисципліни, дозволяють сформулювати у майбутніх фахівців з економіки такі ключові компетентності:

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу, систематизації та узагальнення інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах розвитку суспільства, розробляти власні нестандартні підходи, способи, методи, інноваційні шляхи розв'язання складних і нетипових завдань; ініціювати дослідницько-інноваційні проекти, автономно працювати під час їх реалізації.

ЗК 5. Здатність комерціалізувати результати наукових досліджень, використовувати права інтелектуальної власності.

СК 3. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, освітній та професійній діяльності.

СК 6. Здатність аналізувати зв'язки та взаємний вплив соціальних та економічних факторів розвитку держави і суспільства, обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.

СК 8. Здатність дотримуватись етики наукових досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК 9. Знання сучасних парадигм дослідження соціально-економічних систем різного рівня, основних теорій, концепцій, моделей та інструментарію економічних досліджень.

Програмні результати навчання

ПРН 8. Знати і застосовувати сучасні методи, засоби, інструменти аналізу соціально-

економічних систем в умовах невизначеності, наукові напрями розробки альтернативних методів аналізу динаміки соціально-економічних процесів. Уміти виконувати синтез та критичний аналіз методів прогнозування з метою дослідження сценаріїв розвитку соціально-економічних систем.

ПРН 10. Знати та розуміти організаційно-правові та економічні засади організації економічної діяльності суб'єктів господарювання у сучасних умовах, світовий досвід використання існуючих теорій у практичній діяльності підприємств.

ПРН 14. Здатність до побудови інтегрованої системи управління розвитком суб'єктів міжнародної, національної, регіональної економіки та оптимізації організаційно-економічних, правових, інформаційних, безпекових аспектів економічних та соціальних систем.

ПРН 18. Здатність аналізувати інноваційно-інвестиційне середовище національної економіки та її підсистем; обґрунтовувати заходи та оцінювати наслідки реалізації інноваційно-інвестиційної політики на різних рівнях господарювання.

ПРН 19. Знати особливості формування безпекоорієнтованого управління економічними системами різного рівня.

Завдання навчальної дисципліни є формування у здобувачів фундаментальних знань про сучасну регіональну систему управління; оволодіння поняттями і категоріями, що забезпечують безпосередній перехід від глибоких узагальнень (фундаментальних знань) до понять практики; вивчення аналітичного інструментарію та методології інституціонального забезпечення розвитку територій.

Передумови для вивчення дисципліни. Оволодіння знаннями з дисципліни «Інституціональне забезпечення розвитку територій» потребує знань з інноваційної економіки, політекономії, управління науковими та інформаційними проектами та інших обов'язкових дисциплін програми.

Програмні результати навчання

Механізм реалізації кінцевої мети, досягнення необхідного рівня сформованості вмінь і знань досягається використанням прогресивних підходів до ведення навчального процесу з дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни

здобувач повинен знати:

- законодавче забезпечення розвитку територій;
- особливості функціонування територій України у контексті регіонального розвитку;
- досвід країн світу з питань розвитку територій;
- основи сталого регіонального розвитку;
- міжнародні програми технічної допомоги в контексті розвитку територій.

здобувач повинен уміти:

- розрізняти та застосовувати концепцію сталого розвитку регіональних систем в Україні;
- формувати програми розвитку на основі діючого законодавства;
- застосовувати сучасні інструменти регіонального розвитку;
- практично застосовувати знання з метою розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	C	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			практичних завдань з використання основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	навчальної дисципліни
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

Засоби діагностики результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти інституціонального забезпечення розвитку територій						
ТЕМА 1. Концептуальні засади інституціоналізму. Інституційний розвиток регіону: сутність, особливості	17	4	4			9
ТЕМА 2. Вертикальна та горизонтальна координація в умовах багаторівневого управління регіональним розвитком	14	2	2			10

ТЕМА 3. Нормативно-правове регулювання інституціонального забезпечення розвитку територій	17	4	4			9
ТЕМА 4. Досвід країн світу з питань розвитку територій	14	2	2			10
Змістовий модуль 2. Інституційне забезпечення розвитку територій в умовах змін: практика реалізації						
ТЕМА 5. Державна стратегія регіонального розвитку. Державні та регіональні програми розвитку.	14	2	2			10
ТЕМА 6. Органи місцевого самоврядування: функції та повноваження в умовах реформування	16	4	4			8
ТЕМА 7. Інструменти забезпечення регіонального розвитку територій	14	2	2			10
ТЕМА 8. Міжнародні програми технічної допомоги в контексті розвитку територій	14	2	2			10
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-
<i>Усього годин</i>	120	22	22			76

Методи контролю

Поточний контроль успішності здобувача може здійснюватися у балах шляхом їх опитування під час лекцій, виконання самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів доводиться до їхнього відома на першому занятті. Присутність на лекціях не оцінюється в балах.

Модульний контроль проводиться наприкінці змістового модулю за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання контрольних робіт), проводиться наприкінці змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація). Підсумковий контроль – екзамен, проводиться у формі тестування та письмового опитування.

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.
3. Методичні вказівки до виконання практичних робіт.
4. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.
5. Опорний конспект лекцій.

Рекомендована література

Базова

1. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування // Асоціація міст України. К., ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.

2. Глебова А.О. Конспект лекцій «Інституціональне забезпечення розвитку територій» для студентів освітньої програми «Економіка». Полтава: НУПП, 2021. 90 с.

3. Інструменти регіонального розвитку в Україні : навч. посіб./ О. В. Берданова та ін.; за ред. В. М. Вакуленка, О. В. Берданової. К. : НАДУ, 2013. 286 с.
4. Основи регіонального управління в Україні. Підруч. (з грифом МОН України) / За ред.: В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К.:НАДУ, 2011. 635 с.
5. Ковшун Н. Е. Аналіз та планування проєктів: навчальний посібник.. К. : Центр учбової літератури, 2008. 344 с.
6. Максимчук М. В. Інституціоналізація розвитку економіки регіонів України: теорія і практика. – Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», 2016. 394 с

Допоміжна:

1. Платні послуги агенцій регіонального розвитку : практичний посібник. К. 2019. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/03/Posibnik-ARR.pdf>
2. Берданова О. Оперативне планування реалізації стратегії територіального розвитку: практичний посібник / [О. Берданова, Є. Фишко]; Швейцарсько-український проєкт «Підтримка децентралізації в Україні –DESPRO». –К. : ТОВ «Софія-А», 2012. 48 с.
3. Блейклі Е. Дж. Планування місцевого економічного розвитку. Теорія і практика / Е. Дж. Блейклі. 2-ге вид. Львів : Літопис, 2002. 416 с.
4. Болюбаш Є. А. Державне регулювання соціально-економічним розвитком територій: ретроспектива та сучасний контекст // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2020. № 6. С. 101-105.
5. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія / наук. ред. С. Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). <http://ird.gov.ua/irdp/p20180102.pdf>
6. Офіційний сайт Асоціації агентств регіонального розвитку «ААРПУ» // <http://www.narda.org.ua/?fuseaction=elib.main>.
7. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій // <http://www.minregion.gov.ua>